

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11,
13, 14, 16, 18, 20, 20¹, 21, 22, 23, 26, 29, 49, 50, 55, 56, 57, 63 STRAIPSNIŲ, DVYLIKTOJO
SKIRSNIO PAVADINIMO PAKEITIMO, 54 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO
NETEKUSIU GALIOS IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 15¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO
NR. XIV-1001 10 IR 15 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

2022 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 10 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„10 straipsnis. 18 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 18 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

**„18 straipsnis. Elektros tinklų pajėgumo padidinimas ir elektros tinklų plėtra
elektrinėms ir energijos gamybos įrenginiams prijungti**

1. Kai elektrinę statantis ar įrengiantis asmuo ir elektros tinklų operatorius sudaro elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartį, elektros tinklų operatorius nedelsdamas, atsižvelgdamas į esamą elektros tinklų techninę būklę, imasi visų pagrįstai reikalingų priemonių elektros tinklų operatoriaus sausumos teritorijoje valdomiems tinklams, įskaitant tinklams eksploatuoti reikalingus elektros įrenginius ir objektus, optimizuoti, išplėsti ir (ar) rekonstruoti ir didinti elektros tinklų pajėgumą tam, kad būtų galima užtikrinti saugų ir patikimą elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, priėmimą, perdavimą ir paskirstymą.

2. Jeigu yra duomenų, pagrindžiančių prielaidą, kad elektros tinklų operatorius nevykdo savo įsipareigojimų pagal šio skirsnio nuostatas, elektrinę statantis ar įrengiantis asmuo turi teisę reikalauti, kad elektros tinklų operatorius pateiktų informaciją apie tai, dėl kokių priežasčių ir kokių mastu elektros tinklų operatorius nevykdė savo įsipareigojimo optimizuoti ir plėsti savo elektros tinklų sistemą bei didinti elektros tinklų pajėgumą.“.

2 straipsnis. 15 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 15 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„15 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 22 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

**„22 straipsnis. Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas elektros energijos
gamybai jūrinėje teritorijoje ir šių išteklių naudojimo skatinimas**

1. Vyriausybės įgaliota institucija, atsižvelgdama į šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 17 punkte nurodytą tvarkos aprašą, atlieka jūrinės teritorijos tyrimus ir kitus veiksmus, kurie reikalingi šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 9 punkte nurodytam Vyriausybės nutarimui dėl jūrinės teritorijos dalių, kuriose tikslinga organizuoti konkursą (konkursus) atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai, ir dėl šių elektrinių didžiausių leistinų generuoti ir mažiausių įrengtųjų galių nustatymo (toliau – Vyriausybės nutarimas dėl elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje) priimti ir (ar) įgyvendinti:

- 1) organizuoja specialiojo plano parengimą;
- 2) organizuoja specialiojo plano strateginį pasekmių aplinkai vertinimą;
- 3) organizuoja planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą;

4) organizuoja kitų veiksmų, būtinų elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių leistinumui ir galimybėms įvertinti, atlikimą.

2. Elektros tinklų galia ir pralaidumai rezervuojami 1,4 GW leistos generuoti galios atsinaujinančius išteklius naudojančioms elektrinėms, numatomoms plėtoti jūrinėje teritorijoje, iki leidimo naudoti jūrinės teritorijos dalį (dalis) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai (toliau – leidimas plėtrai ir eksploatacijai) išdavimo šiame straipsnyje nurodyto konkurso laimėtojai (laimėtojams).

3. Vyriausybės įgaliota institucija organizuoja atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių, numatytų Vyriausybės nutarime dėl elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje, prijungimo prie perdavimo tinklų sausumos teritorijoje specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimą ir jo strateginį pasekmių aplinkai vertinimą. Visi šio straipsnio 1 ir šioje dalyje numatyti tyrimai ir veiksmai gali būti finansuojami iš Vyriausybės įgaliotai institucijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų ir (ar) lėšų, gautų iš kitų finansavimo šaltinių.

4. Jūrinės teritorijos dalis (dalys) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai naudojama (naudojamos) tik turint Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos išduotą leidimą plėtrai ir eksploatacijai. Leidimas plėtrai ir eksploatacijai išduodamas 41 metams. Leidime plėtrai ir eksploatacijai nurodoma atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių leistina generuoti ir įrengtoji galia, numatytos Vyriausybės nutarime dėl elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje. Šio leidimo galiojimo terminą pratęsia Valstybinė energetikos reguliavimo taryba neribotą kartų skaičių valstybės, kitų asmenų veiksmų ar nenugalimos jėgos aplinkybių buvimo laikotarpiui, jeigu leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas, kreipdamasis dėl leidimo galiojimo termino pratęsimo, pateikia įrodymus, kad šio straipsnio 22 dalies 1 ir 2 punktuose numatytas sąlygas įvykdyti buvo vėluojama ar leidimo pratęsimo atveju suplanuotus darbus atlikti vėluojama dėl valstybės, kitų asmenų veiksmų ar neveikimo ar nenugalimos jėgos aplinkybių.

5. Leidimai plėtrai ir eksploatacijai išduodami konkurso būdu.

6. Vyriausybės nutarimai dėl elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje rengiami kiekvienai jūrinės teritorijos daliai, kurioje tikslinga organizuoti konkursą (konkursus) atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai, atsižvelgiant į šio straipsnio 1 dalyje nurodytų atliktų tyrimų ir kitų veiksmų duomenis ir Nacionaliniame pažangos plane nustatytus atsinaujinančių energijos išteklių strateginius tikslus ir (arba) pažangos uždavinius. Išankstinės prijungimo sąlygos išduodamos, konkursas (konkursai) organizuojamas (organizuojami) ir leidimas (leidimai) plėtrai ir eksploatacijai šioje dalyje numatytais atvejais išduodamas (išduodami) ne anksčiau, negu yra įsigaliojęs Vyriausybės nutarimas dėl elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje.

7. Elektros energijos gamyba atsinaujinančius energijos išteklius naudojančiose elektrinėse jūrinės teritorijos dalyje (dalyse), vykdoma Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, yra viešuosius interesus atitinkanti paslauga.

8. Elektrinių jūrinės teritorijos dalyje (dalyse) statyba ir elektros energijos gamyba gali būti vykdoma bendrai su kitomis valstybėmis narėmis, kaip tai numatyta šio įstatymo 59 straipsnyje.

9. Konkursas naudoti jūrinę teritoriją Vyriausybės nutarime dėl elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje nustatytoje dalyse plėtojant ne didesnės negu šiame nutarime nustatytos leistos generuoti galios elektrinės sandorio kainai, kuri turi būti didesnė už žemiausią ribą ir mažesnė arba lygi Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytai didžiausiai galimai sandorio kainai, ir metiniam elektros energijos gamybos kiekiui, kuriam konkurso dalyvis pageidauja laimėti sandorio kainą (toliau – skatinamas kiekis), laimėti organizuojamas vadovaujantis Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše nustatyta tvarka, tačiau ne vėliau kaip per 180 kalendorinių dienų nuo informacijos apie planuojamą organizuoti konkursą paskelbimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos interneto svetainėje dienos. Šio straipsnio 1 dalyje numatytų tyrimų ir kitų veiksmų rezultatai bei šių tyrimų ir kitų veiksmų atlikimo išlaidos viešai paskelbiami per 2 darbo dienas nuo jų gavimo dienos, tačiau ne vėliau, negu skelbiama informacija apie planuojamą organizuoti konkursą. Konkurso dalyvių registracija trunka 90 kalendorinių dienų

nuo informacijos apie planuojamą organizuoti konkursą paskelbimo dienos. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba konkurso laimėtoją nustato per 60 kalendorinių dienų nuo konkurso dalyvių registracijos pabaigos. Šis terminas gali būti pratęstas 30 kalendorinių dienų motyvuotu konkurso komiteto, sudaryto Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše nustatyta tvarka, prašymu. Į konkurso laimėtojo nustatymo terminus neįskaičiuojama šio straipsnio 17 dalyje numatytos patikros dėl atitikties nacionalinio saugumo interesams trukmė. Informacijos apie planuojamą organizuoti konkursą paskelbimo diena nurodoma Vyriausybės nutarime dėl elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje. Konkursas laikomas neįvykusi Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše nustatytais atvejais.

10. Konkurse turi teisę dalyvauti Lietuvos Respublikos ir užsienio fiziniai ir (ar) juridiniai asmenys ir (ar) kitos organizacijos ar jų padaliniai, ar jungtinės veiklos sutarties pagrindu veikiančios asmenų grupės, atitinkantys šias sąlygas:

- 1) Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikę dokumentus, įrodančius, kad:
 - a) konkurso dalyvis atitinka europinės ir transatlantinės integracijos kriterijus, numatytus Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 straipsnio 3 dalies įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnyje (toliau – europinės ir transatlantinės integracijos kriterijai);
 - b) nuosavybės teise įsigiję konkurso dalyvio akcijų, teisių, pajų ar kapitalo dalių (toliau – akcijos) fiziniai ar juridiniai asmenys arba kiti ūkio subjektai (toliau – tiesioginiai akcininkai), fiziniai ar juridiniai asmenys arba kiti ūkio subjektai, nuosavybės teise tiesiogiai neturintys konkurso dalyvio akcijų, bet galintys daryti įtaką konkurso dalyviui per savo turimas konkurso dalyvio tiesioginio akcininko akcijas ar kitų netiesioginių akcininkų (kai yra akcininkų eilė) akcijas (toliau – netiesioginiai akcininkai), ir fiziniai asmenys, kurie nuosavybės teise yra tiesiogiai arba netiesiogiai įsigiję konkurso dalyvio akcijų (toliau – galutiniai naudos gavėjai) atitinka europinės ir transatlantinės integracijos kriterijus, arba, nors ir neatitinka šių kriterijų, tačiau jų kiekvieno atskirai ar visų kartu turimų konkurso dalyvio akcijų ar balsavimo teisių dalių procentinė išraiška, vertinant pagal šio straipsnio 11 dalyje numatytus principus, nesudaro ir neviršija Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 2 straipsnio 14 dalyje nurodyto dydžio (toliau – kvalifikuotoji akcijų paketo dalis);
 - c) asmenys, kurie nėra konkurso dalyvio tiesioginiai akcininkai, netiesioginiai akcininkai ir (ar) galutiniai naudos gavėjai ir kuriems yra perleistos balsavimo teisės šio straipsnio 11 dalies 3 punkte numatytais atvejais (toliau – tretieji asmenys), atitinka europinės ir transatlantinės integracijos kriterijus, arba, nors ir neatitinka šių kriterijų, tačiau jų kiekvieno atskirai ar visų kartu turimų balsavimo teisių dalių procentinė išraiška, vertinant pagal šio straipsnio 11 dalyje numatytus principus, nesudaro ir neviršija kvalifikuotosios akcijų paketo dalies;
 - d) kiekvienas jungtinės veiklos sutarties pagrindu veikiančios asmenų grupės asmuo atitinka šio straipsnio 10 dalies 1 punkte ir 11 dalyje nustatytus reikalavimus;
- 2) Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikę patvirtinimą, kad, konkurso dalyvį pripažinus konkurso laimėtoju, laimėtojas, įgyvendindamas elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje projektą, laikysis Vyriausybės nustatytų reikalavimų, kurie susiję su šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo mažinimo tikslais, investicijomis į aplinkos apsaugą, parama vietos bendruomenėms, mažų ir vidutinių įmonių įtraukimu į projekto įgyvendinimą;
- 3) Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikę Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše nurodytus dokumentus, patvirtinančius dalyvio atitiktį Vyriausybės nustatytiems reikalavimams dėl finansinio pajėgumo ir turimos patirties įgyvendinant elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje projektus;
- 4) Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikę patvirtinimą, kad įsipareigoja prisiimti atsakomybę už prisijungimą prie elektros perdavimo tinklų sausumos teritorijoje ir atsakomybę už pagamintos elektros energijos sukeltą disbalansą;
- 5) pasirašę Elektros energetikos įstatymo 22 straipsnio 8 dalyje nurodytą ketinimų protokolą ir pateikę Elektros energetikos įstatymo 21¹ straipsnio 1 dalyje nurodytą asmens prievolių įvykdymo užtikrinimą;

6) Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikę patvirtinimą, kad statys naujas elektrines ar įrengs anksčiau neeksploatuotas elektrines, kurių statybai ar įrengimui bus naudojama anksčiau neeksploatuota elektrotechninė įranga ir kurių įrengtoji galia bus ne mažesnė negu Vyriausybės nutarime dėl elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje nustatyta mažiausia elektrinių įrengtoji galia, o leistina generuoti galia bus ne didesnė negu šiame punkte nurodytame nutarime nustatyta elektrinių leistina generuoti galia;

7) Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai sumokėję konkurso dalyvio mokestį, kuris Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatomas įvertinus konkurso organizavimo sąnaudas;

8) įrenginiams įsigyti nėra pasinaudoję šio įstatymo 20 straipsnio 24 dalyje nurodytais paramos šaltiniais;

9) nėra iškelta bankroto byla arba kreditoriai nevykdo bankroto procedūrų ne teismo tvarka;

10) nėra iškelta restruktūrizavimo byla;

11) nėra priimtas teismo, kreditorių ar juridinio asmens dalyvių sprendimas likviduoti juridinį asmenį;

12) yra vykdomi įsipareigojimai, susiję su mokesčių mokėjimu. Asmuo laikomas įvykdžiusiu įsipareigojimus, susijusius su mokesčių mokėjimu, jeigu jo neįvykdytų įsipareigojimų suma yra mažesnė kaip 50 eurų;

13) yra įvykdyti įsipareigojimai, susiję su viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų mokėjimu, arba suderintas šių įsipareigojimų įvykdymo grafikas;

14) yra vykdomi įsipareigojimai, susiję su socialinio draudimo įmokų mokėjimu. Asmuo laikomas įvykdžiusiu įsipareigojimus, susijusius su socialinio draudimo įmokų mokėjimu, jeigu jo neįvykdytų įsipareigojimų suma yra mažesnė kaip 50 eurų;

15) per pastaruosius 5 metus nėra įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis už nusikalstamas veikas nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams, intelektinei ir pramoninei nuosavybei, ekonomikai ir verslo tvarkai, finansų sistemai, valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams;

16) juridinio asmens vadovas ar valdymo organo narys (nariai), ūkinės bendrijos tikrasis narys (nariai) ar fizinis asmuo neturi neišnykusio ar nepanaikinto teistumo arba dėl juridinio asmens vadovo ar valdymo organo nario (narių), ūkinės bendrijos tikrojo nario (narių) ar fizinio asmens per pastaruosius 5 metus nebuvo priimtas ir neįsiteisėjo apkaltinamasis teismo nuosprendis už dalyvavimą nusikalstamame susivienijime, jo organizavimą ar vadovavimą jam, kyšininkavimą, prekybą poveikiu, papirkimą, sukčiavimą, kredito, paskolos, tikslinės paramos, subsidijos ar dotacijos panaudojimą ne pagal paskirtį ar nustatytą tvarką, kreditinį sukčiavimą, mokesčių nesumokėjimą, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimą, deklaracijos, ataskaitos ar kito dokumento nepateikimą, nusikalstamu būdu gauto turto legalizavimą, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimą;

17) nėra gauta parama, kurią Europos Komisija yra pripažinusi kaip neteisėtą ir nesuderintą su vidaus rinka, išskyrus atvejus, kai neteisėtą ir nesuderinamą su vidaus rinka paramą asmenys yra grąžinę ir atlyginę nuostolius ir (ar) sumokėję palūkanas teisės aktuose nustatyta tvarka arba yra suderintas ir vykdomas paramos grąžinimo, nuostolių atlyginimo ir (ar) palūkanų mokėjimo grafikas;

18) pateikę informaciją apie pagrindinius planuojamo įgyvendinti elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje projekto etapus, planuojamus statybų ir kitų susijusių darbų įgyvendinimo tvarkaraščius, kuriuose įtvirtinti terminai negali būti ilgesni negu šio straipsnio 24 dalyje nustatyti terminai, planuojamus kitus, negu nurodyta šio įstatymo 20 straipsnio 24 dalyje, finansavimo šaltinius bei kitą Vyriausybės nustatytą su elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje projektu susijusią informaciją bei įsipareigojimą laiku ir tinkamai laikytis pateiktų elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje projekto įgyvendinimo terminų bei kitų teisės aktuose nustatytų įsipareigojimų;

19) pateikę Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai patvirtinimą, kad, laimėję konkursą, įsipareigoja per ne ilgesnį kaip 3 mėnesių laikotarpį, kai konkurso laimėtojas yra fizinis

asmuo, gauti leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje arba, kai konkurso laimėtojas yra juridinis asmuo, kitos valstybės narės juridinis asmuo ar kitos organizacijos padalinys, įsisteigti Lietuvos Respublikoje.

11. Vertinant tiesioginių akcininkų, netiesioginių akcininkų, galutinių naudos gavėjų ir trečiųjų asmenų akcijų ir balsavimo teisių procentinę išraišką, taikomi šie principai:

1) jeigu netiesioginis akcininkas ir (ar) galutinis naudos gavėjas neatitinka europinės ir transatlantinės integracijos kriterijų, jų turima akcijų paketo dalis nustatoma pagal sandaugos taisyklę, pagal kurią padauginamos konkurso dalyvio akcininkų eilėje esančios akcijų paketo dalys, pradedant nuo netiesioginio akcininko ar galutinio naudos gavėjo turimos akcijų paketo dalies, kuri padauginama iš akcijų paketo dalies, valdomos aukštesniame lygyje, ir taip tęsiama akcininkų eilėje iki tiesioginių akcininkų turimos akcijų paketo dalies;

2) jeigu du ar daugiau tiesioginių akcininkų, netiesioginių akcininkų ir (ar) galutinių naudos gavėjų neatitinka europinės ir transatlantinės integracijos kriterijų, o jų kiekvieno atskirai turima akcijų paketo dalis nesudaro ir neviršija kvalifikuotosios akcijų paketo dalies, atliekant vertinimą sudedamos tokių tiesioginių akcininkų, netiesioginių akcininkų ir (ar) galutinių naudos gavėjų turimos konkurso dalyvio akcijų paketo dalys, apskaičiuotos pagal šios dalies 1 punkte nustatytą sandaugos taisyklę;

3) jeigu tiesioginiams akcininkams, netiesioginiams akcininkams, galutiniams naudos gavėjams ir (ar) tretiesiems asmenims yra perleistos kitų tiesioginių akcininkų, netiesioginių akcininkų ir (ar) galutinių naudos gavėjų balsavimo teisės, įvertinama, ar tiesioginių akcininkų, netiesioginių akcininkų, galutinių naudos gavėjų ir (ar) trečiųjų asmenų, neatitinkančių europinės ir transatlantinės integracijos kriterijų, kiekvieno atskirai ar visų kartu turima balsavimo teisių suma nesudaro arba neviršija kvalifikuotosios akcijų paketo dalies. Netiesioginių akcininkų, galutinių naudos gavėjų ir (ar) trečiųjų asmenų turima bendra balsavimo teisių suma apskaičiuojama šios dalies 1–2 punktuose nustatyta tvarka. Balsavimo teisių dalis ir akcijų paketo dalis nėra sumuojamos;

4) jeigu konkurso dalyvis, jo tiesioginiai akcininkai ir (ar) jo netiesioginiai akcininkai yra bendrovės, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, vertybinių popierių dalis, kuria prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, šio straipsnio 11 dalies 1–3 punktuose nustatyta tvarka vertinama tik tuo atveju, jeigu ji sudaro arba viršija kvalifikuotąją akcijų paketo dalį.

12. Šio straipsnio 10 dalies 1, 8–17 punktuose numatytus reikalavimus privalo atitikti kiekvienas jungtinės veiklos sutarties pagrindu veikiančios asmenų grupės dalyvis.

13. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba prieš vieną mėnesį iki didžiausios galimos sandorio kainos paskelbimo dienos parengia ir viešai skelbia informaciją didžiausiai galimai sandorio kainai nustatyti, prieš 6 mėnesius iki informacijos apie konkursą paskelbimo dienos nustato ir viešai skelbia didžiausią galimą sandorio kainą ir žemiausią ribą. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, nustatydamą didžiausią galimą sandorio kainą, įvertina:

- 1) vidutinį metinį elektros energijos gamybos kiekį;
- 2) vidutinės kintamąsias ir pastoviąsias veiklos sąnaudas;
- 3) vidutinės santykinės investicijas į elektrinių įrengimą ir jų prijungimą prie elektros tinklų, įskaitant transformatorių pastotės sausumos teritorijoje plėtros sąnaudas;
- 4) paramos taikymo laikotarpį;
- 5) diskonto normą;
- 6) elektrinės naudingo eksploatavimo laikotarpį.

14. Elektros energijos gamyba skatinama 15 metų laikotarpiu elektros energija prekiaujant pagal atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis ir (ar) Prekybos elektros energija taisyklėse nustatyta tvarka ir būdais, Vyriausybės nustatyta tvarka vadovaujantis šiais principais:

- 1) kai kitos paros prekybos elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje valandinė kaina yra mažesnė už sandorio kainą, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorius gamintojui sumoka kainos priedą, kuris apskaičiuojamas kaip sandorio kainos ir kitos paros prekybos elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje valandinės kainos skirtumas;

2) kai kitos paros prekybos elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje valandinė kaina yra didesnė už sandorio kainą, gamintojas viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriui sumoka kitos paros prekybos elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje valandinės kainos ir sandorio kainos skirtumą;

3) šios dalies 1 ir 2 punktuose nurodytos lėšos už praėjusius kalendorinius metus mokamos iki einamųjų metų vasario 15 dienos už pagamintą ir į elektros tinklus patiektą elektros energijos kiekį, kuris negali būti didesnis negu konkurso metu priskirtas skatinamas kiekis. Metinis skatinamas kiekis paskirstomas vadovaujantis proporcingumo principu, atsižvelgiant į metinį pagamintą ir į elektros tinklus patiektą elektros energijos kiekį.

15. Vyriausybės nustatyta tvarka gamintojui viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšos nemokamos už laikotarpį, kurį kitos paros prekybos elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje valandinė kaina yra lygi gamintojo konkurse laimėtai sandorio kainai, ir (ar) už laikotarpį, kurį kitos paros prekybos elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje valandinė kaina 6 valandas ar daugiau yra mažesnė už nulį arba jam lygi, taip pat už pagamintos ir į elektros tinklus patiektos elektros energijos kiekį, kuris viršija gamintojo konkurse nurodytą skatinamą kiekį.

16. Konkurso dalyviai kartu su Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše nurodytais dokumentais privalo pateikti pasiūlymus dėl pageidaujamos sandorio kainos, skatinamo kiekio ir pageidaujamos metinės potencialaus skatinimo apimties, kuri apskaičiuojama kaip pageidaujamos sandorio kainos ir žemiausios ribos skirtumo ir skatinamo kiekio sandauga. Jeigu konkurso dalyvio nurodomas skatinamas kiekis yra lygus nuliui, konkurso dalyvis taip pat turi pateikti elektrinių plėtos jūrinėje teritorijoje vystymo mokesčio, kurį laimėjęs konkursą įsipareigoja sumokėti Vyriausybės nustatyta tvarka ir terminais (toliau – vystymo mokestis), pasiūlymą. Potencialių konkurso laimėtojų sąrašas, vadovaujantis Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše nustatyta tvarka, sudaromas rikiuojant konkurso dalyvius pagal konkurso dalyvių nurodytą mažiausią pageidaujamą metinę potencialaus skatinimo apimtį. Potencialiu konkurso laimėtoju pripažįstamas konkurso dalyvis, nurodęs mažiausią pageidaujamą metinę potencialaus skatinimo apimtį. Sutapus mažiausiai pageidaujamai metinei potencialaus skatinimo apimčiai, potencialiu konkurso laimėtoju konkurso dalyvis pripažįstamas tokia tvarka:

1) kai mažiausia pageidaujama metinė potencialaus skatinimo apimtis yra didesnė už nulį, potencialiu konkurso laimėtoju pripažįstamas konkurso dalyvis, pasiūlęs mažiausią skatinamą kiekį. Sutapus konkurso dalyvių pateiktiems skatinamo kiekio pasiūlymams, sutapusius pasiūlymus pateikę konkurso dalyviai yra kviečiami mažinti skatinamus kiekius. Jeigu konkurso dalyvio patikslintas skatinamas kiekis yra lygus nuliui, konkurso dalyvis taip pat turi nurodyti vystymo mokestį. Potencialiu konkurso laimėtoju pripažįstamas konkurso dalyvis, nurodęs mažiausią patikslintą skatinamą kiekį. Sutapus konkurso dalyvių patikslintiems skatinamiems kiekiams, potencialiu konkurso laimėtoju pripažįstamas konkurso dalyvis, anksčiausiai pateikęs visus tinkamai užpildytus dokumentus, išskyrus atvejus, kai, patikslinus skatinamus kiekius, dviejų ar daugiau dalyvių pasiūlyti skatinimo kiekiai lygūs nuliui. Šiuo atveju laimėtojas nustatomas vadovaujantis šios dalies 2 punktu;

2) kai mažiausia pageidaujama metinė potencialaus skatinimo apimtis yra lygi nuliui, potencialiu konkurso laimėtoju pripažįstamas konkurso dalyvis, nurodęs didžiausią vystymo mokestį. Sutapus konkurso dalyvių vystymo mokesčiams, sutapusius pasiūlymus pateikę konkurso dalyviai yra kviečiami didinti vystymo mokestį. Potencialiu konkurso laimėtoju pripažįstamas konkurso dalyvis, nurodęs didžiausią patikslintą vystymo mokestį. Sutapus konkurso dalyvių patikslintiems vystymo mokesčiams, potencialiu konkurso laimėtoju pripažįstamas konkurso dalyvis, anksčiausiai pateikęs visus tinkamai užpildytus dokumentus.

17. Potencialų konkurso laimėtoją Valstybinė energetikos reguliavimo taryba pripažįsta konkurso laimėtoju tik įsitikinusi, kad jis nekelia rizikos ar grėsmės nacionalinio saugumo interesams. Vadovaujantis Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo 12 straipsniu, Vyriausybei priėmus sprendimą, kad potencialiu konkurso laimėtoju pripažintas konkurso dalyvis neatitinka nacionalinio saugumo interesų, konkurso laimėtoju pripažįstamas

kitas potencialių konkurso laimėtojų sąrašė esantis potencialus konkurso laimėtojas, atitinkantis nacionalinio saugumo interesus.

18. Konkurso laimėtojas įrengia, eksploatuoja, nuosavybės teise valdo infrastruktūrą, reikalingą atsinaujinančius išteklius naudojančioms elektrinėms prijungti prie elektros perdavimo tinklų, nuo šių elektrinių iki elektros tinklų operatoriaus nurodyto prijungimo taško ir atsakomybės ribų transformatorių pastotėje sausumos teritorijoje ir padengia transformatorių pastotės sausumos teritorijoje plėtos, reikalingos šioms elektrinėms prijungti, sąnaudas. Tuo atveju, kai į transformatorių pastotę yra prijungiama daugiau nei viena elektrinė, transformatorių pastotės sausumos teritorijoje plėtos sąnaudos padalijamos proporcingai jungiamų elektrinių leistinai generuoti galiai.

19. Konkurso laimėtojas, gavęs leidimą plėtrai ir eksploatacijai, įgyja teisę naudoti jūrinės teritorijos dalį (dalis), nustatytą (nustatytas) Vyriausybės nutarime dėl elektrinių plėtos jūrinėje teritorijoje, atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių plėtrai, statybai ir eksploatacijai. Leidimas plėtrai ir eksploatacijai taip pat suteikia teisę naudoti jūrinę teritoriją šioms elektrinėms reikalingai infrastruktūrai įrengti. Konkrečias jūrinės teritorijos naudojimo sąlygas nustato Vyriausybė arba jos įgaliota (-os) institucija (-os). Valstybinės žemės patikėtinio sutikimas dėl atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių plėtos, statybos ir eksploatacijos jūrinės teritorijos dalyje (dalyse), nustatytoje (nustatytose) Vyriausybės nutarime dėl elektrinių plėtos jūrinėje teritorijoje, ir su jomis susijusios šio straipsnio 18 dalyje nurodytos infrastruktūros plėtos ir statybos nereikalingas ir konkurso laimėtojui neišduodamas.

20. Išlaidos, patirtos šio straipsnio 1 dalyje numatytiems tyrimams ir kitiems veiksams atlikti, yra kompensuojamos konkursą laimėjusio (laimėjusių) dalyvio (dalyvių). Kompensacija mokama Vyriausybės įgaliotai institucijai. Kompensacijos sumokėjimas ir panaudojimas atliekamas Vyriausybės nustatyta tvarka ir terminais.

21. Atsiradus papildomų elektros energijos gamybos pajėgumų plėtos poreikiui, Vyriausybės įgaliota institucija įvertina jų įrengimo tikslingumą ir prireikus peržiūri ar atnaušina šio straipsnio 1 dalyje numatytų tyrimų ir kitų veiksmų rezultatus ir pateikia pasiūlymus Vyriausybei dėl naujo Vyriausybės nutarimo, nurodyto šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 9 punkte ir tolesnės elektrinių plėtos jūrinėje teritorijoje koncepcijos.

22. Leidimai plėtrai ir eksploatacijai šio įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis išduodami fiziniams asmenims arba Lietuvos Respublikoje įsteigtiems juridiniams asmenims, kitų valstybių narių juridinių asmenų ar kitų organizacijų padaliniais, įsteigtiems Lietuvos Respublikoje, kurie šio straipsnio 16-17 dalyje nustatyta tvarka pripažinti konkurso laimėtojais ir kurie pateikia įsipareigojimą visą leidimo plėtrai ir eksploatacijai galiojimo laikotarpį atitikti europinės ir transatlantinės integracijos kriterijus, vadovaudamiesi šio straipsnio 10 dalies 1 punkte ir 11 dalyje nustatytais principais. Kai konkurso laimėtojas, siekdamas gauti leidimą plėtrai ir eksploatacijai, įsteigia juridinį asmenį ar kitos organizacijos padalinį Lietuvos Respublikoje, konkurso laimėtojas turi laiduoti, kad jo įsteigtas juridinis asmuo ar kitos organizacijos padalinys vykdys šio straipsnio 10 dalyje nurodytas prievolės ir tinkamai įgyvendins šiame įstatyme nustatytus reikalavimus, taikomus atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai jūrinėje teritorijoje. Šiam juridiniam asmeniui ar kitos organizacijos padaliniui *mutatis mutandis* taikomos šio straipsnio 10 dalyje nustatytos sąlygos.

23. Šio straipsnio 22 dalyje nurodytų reikalavimų įvertinimo tvarka ir įspėjimo apie leidimo plėtrai ir eksploatacijai galiojimo sustabdymą, galiojimo sustabdymo panaikinimo, sustabdymo ir galiojimo panaikinimo pagrindų taikymo tvarka nustatoma Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše.

24. Asmuo, gavęs leidimą plėtrai ir eksploatacijai, neturi teisės įgalioti kitų asmenų verstis šiame leidime nurodyta veikla arba perduoti jiems šios teisės pagal sutartį ar kitais pagrindais ir privalo laikytis šių veiklos sąlygų:

1) per 3 metus nuo leidimo plėtrai ir eksploatacijai gavimo dienos gauti statybą leidžiantį dokumentą;

2) per 6 metus nuo leidimo plėtrai ir eksploatacijai gavimo dienos gauti leidimą gaminti elektros energiją ketinimų protokole nurodytai elektrinės leistinai generuoti galiai;

3) nedidinti leidime plėtrai ir eksploatacijai numatytos leistinos generuoti galios, nemažinti leidime plėtrai ir eksploatacijai numatytos įrengtosios galios bei neplėsti teritorijos;

4) laiku ir tinkamai vykdyti pagal šio straipsnio 10 dalies 2 ir 18 punktus prisiimtus įsipareigojimus;

5) Vyriausybės nustatyta tvarka ir terminais Lietuvos energetikos agentūrai teikti ataskaitas apie elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje projekto įgyvendinimo eigą ir apie šio straipsnio 10 dalies 2 ir 18 punktuose nurodytų prisiimtų reikalavimų vykdymą.

25. Už leidimų plėtrai ir eksploatacijai reguliuojamos veiklos sąlygų pažeidimus Valstybinė energetikos reguliavimo taryba įspėja šio leidimo turėtoją apie galimą leidimo galiojimo sustabdymą šio straipsnio 26 dalyje nustatytais pagrindais arba informuoja apie šio leidimo galiojimo panaikinimą šio straipsnio 28 dalyje nustatytais pagrindais. Leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojai, kuris yra įspėtas apie leidimo galiojimo sustabdymą ar kurio leidimo galiojimas yra sustabdytas, nustatomas 30 kalendorinių dienų laikotarpis, per kurį turi būti pašalinti reguliuojamos veiklos pažeidimai. Pažeidimams pašalinti gali būti nustatomas ilgesnis laikotarpis, jeigu tai reikalinga dėl objektyvių priežasčių: dėl nuo leidimo turėtojo nepriklausančių priežasčių – valstybės, kitų asmenų veiksmų ar neveikimo ar nenugalimos jėgos aplinkybių – leidimo turėtojas šio straipsnio 24 dalyje nustatytais terminais negauna statybą leidžiančio dokumento ar leidimo gaminti elektros energiją. Laikotarpis pažeidimams pašalinti nustatomas atsižvelgiant į jiems pašalinti reikalingą laikotarpį ir negali būti ilgesnis kaip 90 kalendorinių dienų, išskyrus atvejus, kai pažeidimams, įvykusiems dėl valstybės, kitų asmenų veiksmų ar nenugalimos jėgos aplinkybių, pašalinti reikalingas ilgesnis laikotarpis.

26. Leidimo plėtrai ir eksploatacijai galiojimą Valstybinė energetikos reguliavimo taryba sustabdo, jeigu:

1) išdavus leidimą plėtrai ir eksploatacijai leidimo galiojimo laikotarpiu paaiškėja, kad konkursui pateiktuose dokumentuose pateikti netikslūs duomenys arba duomenys turi trūkumų;

2) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas pažeidė šio straipsnio 24 dalies 2 ir 3 punktuose nustatytas reguliuojamos veiklos sąlygas, išskyrus atvejus, kai pastatoma mažesnės, negu nurodyta ketinimų protokole, leistinos generuoti galios elektrinė;

3) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas ilgiau negu vienerius metus nevykdo įsipareigojimų, susijusių su mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, sandorio kainos ir vystymo mokesčio mokėjimu, išskyrus atvejus, kai neįvykdytų įsipareigojimų, susijusių su mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, mokėjimu, suma yra mažesnė kaip 50 eurų;

4) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas leidimo galiojimo laikotarpiu neatitinka šio straipsnio 19 dalyje nurodyto reikalavimo dėl atitikties europinės ir transatlantinės integracijos kriterijams.

27. Kai leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas per Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytą laikotarpį pateikia dokumentus, įrodančius, kad šio straipsnio 26 dalyje nurodyti pažeidimai pašalinti, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo šių dokumentų gavimo dienos panaikina šio leidimo galiojimo sustabdymą.

28. Leidimo plėtrai ir eksploatacijai galiojimą Valstybinė energetikos reguliavimo taryba panaikina, jeigu:

1) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas, kurio leidimo galiojimas jau buvo sustabdytas, pakartotinai per 12 mėnesių nuo šio leidimo galiojimo sustabdymo dienos pažeidžia šio straipsnio 24 dalies 3 punkte nustatytas reguliuojamos veiklos sąlygas;

2) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas, kurio leidimo galiojimas sustabdytas šio straipsnio 26 dalies 1 punkte nurodytu pagrindu, per pažeidimams pašalinti nustatytą laikotarpį nepateikia patikslintų duomenų, nepašalina netikslumų arba Valstybinė energetikos reguliavimo taryba nustato, kad pateikti duomenys neatitinka reikalavimų, galiojusių leidimo plėtrai ir eksploatacijai išdavimo dieną;

3) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas, kurio leidimo galiojimas sustabdytas šio straipsnio 26 dalies 2, 3 ar 4 punkte nurodytais pagrindais, per pažeidimams pašalinti nustatytą laikotarpį jų nepašalina;

4) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas, kurio leidimo galiojimas sustabdytas, vykdo leidime nurodytą veiklą;

5) leidimą plėtrai ir eksploatacijai turintis juridinis asmuo pasibaigė jį likvidavus ar reorganizavus;

6) fizinis asmuo, turėjęs leidimą plėtrai ir eksploatacijai, miršta;

7) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikia prašymą panaikinti leidimo plėtrai ir eksploatacijai galiojimą.

29. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba prižiūri, kaip laikomasi leidime plėtrai ir eksploatacijai nustatytų reguliuojamos veiklos sąlygų.

30. Vyriausybės nustatyta tvarka į atskirą valstybės išdo sąskaitą lėšos pervedamos šiais atvejais ir sąlygomis:

1) kai leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas nesilaikė pagal šio straipsnio 10 dalies 2 punktą priimtų veiklos sąlygų ir įsipareigojimų, išskyrus atvejus, kai priimtas veiklos sąlygas ir įsipareigojimus įvykdyti vėluojama dėl valstybės, kitų asmenų veiksmų ar neveikimo ar nenugalimos jėgos aplinkybių. Šiuo atveju leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas sumoka baudą, lygią priimtiems įsipareigojimams;

2) kai leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas nesilaikė pagal šio straipsnio 10 dalies 18 punktą priimtų veiklos sąlygų ir įsipareigojimų, išskyrus atvejus, kai priimtas veiklos sąlygas ir įsipareigojimus įvykdyti vėluojama dėl valstybės, kitų asmenų veiksmų ar nenugalimos jėgos aplinkybių. Šiuo atveju leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas už kiekvieną pradelstą dieną sumoka baudą, apskaičiuojamą 0,0342 Eur/kW dauginant iš laikotarpio nuo dienos, kai leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas turėjo įvykdyti įsipareigojimus, iki dienos, kai juos faktiškai įvykdė;

3) kai konkurso dalyvis pagal šio straipsnio 17 dalį pripažįstamas konkurso laimėtoju. Konkurso laimėtoju pripažintas gamintojas per 5 metus nuo leidimo gaminti elektros energiją gavimo dienos lygiomis dalimis sumoka vystymo mokestį;

4) kai leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas nesilaikė šio straipsnio 24 dalies 1 punkte nustatytų veiklos sąlygų ir per 3 metus nuo leidimo plėtrai ir eksploatacijai gavimo dienos negavo statybą leidžiančio dokumento, išskyrus atvejus, kai priimtas veiklos sąlygas ir įsipareigojimus įvykdyti vėluojama dėl valstybės, kitų asmenų veiksmų ar neveikimo ar nenugalimos jėgos aplinkybių. Šiuo atveju leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas už kiekvieną pradelstą dieną sumoka baudą, apskaičiuojamą 0,0342 Eur/kW dauginant iš laikotarpio nuo dienos, kai leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas turėjo gauti statybą leidžiantį dokumentą, iki dienos, kai šis dokumentas gaunamas arba leidimas plėtrai ir eksploatacijai panaikinamas šio straipsnio 28 dalyje numatytais pagrindais;

5) kai leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas nesilaikė šio straipsnio 24 dalies 5 punkte nustatytų veiklos sąlygų ir neteikė ataskaitų apie elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje projekto įgyvendinimo eigą ir kitus įsipareigojimus. Šiuo atveju leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas už kiekvieną pradelstą dieną sumoka baudą, apskaičiuojamą 0,0342 Eur/kW dauginant iš laikotarpio nuo dienos, kai leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas turėjo pateikti ataskaitą, iki dienos, kai ją pateikė;

6) kai perdavimo sistemos operatorius Elektros energetikos įstatymo 21¹ straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis pasinaudoja konkurso dalyvio pateiktu prievolių įvykdymo užtikrinimu. Šiuo atveju į šio straipsnio 31 dalyje nurodytą sąskaitą perdavimo sistemos operatorius perveda visą gautą prievolių įvykdymo užtikrinimą;-

7) kai vykdamas šio straipsnio 10 dalies 2 punkte nustatytus reikalavimus konkurso laimėtojas yra įpareigojamas pervesti lėšas į valstybės išdo sąskaitą.

31. Pagal šio straipsnio ~~28~~ 30 dalį gautos lėšos yra kaupiamos atskiroje valstybės išdo sąskaitoje, kuri skelbiama Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos interneto svetainėje, ir

Vyriausybės nustatyta tvarka naudojamos tikslais, susijusiais su atsinaujinančių energijos išteklių plėtra, energijos efektyvumo didinimu, taip pat moksliniams tyrimams ir inovacijoms atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje. Šias lėšas Vyriausybės nustatyta tvarka administruoja Vyriausybės įgaliota institucija.

32. Elektros energija, pagaminta iš atsinaujinančių išteklių, taip pat elektros energija, pagaminta elektrinėse jų technologinių bandymų metu, kai elektrinė yra prijungta prie elektros perdavimo tinklų, prekiaujama pagal atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis ir (ar) Prekybos elektros energija taisyklėse nustatyta tvarka ir būdais.

33. Teritorijų, reikalingų prijungti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias elektrines, planuojamas plėtoti jūrinės teritorijos dalyje (dalyse), prie elektros perdavimo tinklų, parengimo inžinerinės infrastruktūros plėtrai projektas yra pripažįstamas ypatingos valstybinės svarbos projektu, kurio įgyvendinimui taikomas Lietuvos Respublikos žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymas, išskyrus reikalavimą pateikti projekto galimybių studiją. Projektą įgyvendinanti institucija yra Energetikos ministerija.“.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas